

Б.Л. Кирилюк, здобувач

Житомирський державний технологічний університет

НАПРЯМИ ГАРМОНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЗАПАСІВ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ УКРАЇНИ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТІВ GAAP

(Представлено д.е.н., проф. Замулою І.В.)

Визначено сутність поняття «гармонізація» та розглянуто актуальні на сьогодні в Україні питання гармонізації бухгалтерського обліку й фінансової звітності відповідно до міжнародних норм і стандартів. Визначено існуючі серед науковців погляди та підходи щодо гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Ідентифіковано недоліки в реформуванні системи бухгалтерського обліку в Україні та надано рекомендації з удосконалення процесів гармонізації бухгалтерського обліку й фінансової звітності українських підприємств відповідно до стандартів GAAP USA (Загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку США). Зокрема, доведена необхідність автоматизації зазначених процесів з метою формування якісної бухгалтерської інформації та економії часу за рахунок забезпечення автоматичного формування звітності GAAP на основі даних бухгалтерського обліку. Визначено основні завдання таких впроваджень, що полягають у можливості встановлення відповідності плану рахунків бухгалтерського обліку та плану рахунків GAAP, забезпеченні автоматичної трансляції даних бухгалтерського обліку в GAAP та формування звітності.

Ключові слова: *автоматизація обліку; гармонізація бухгалтерського обліку; гармонізація фінансової звітності; запаси; концепція автоматизації GAAP; напрями гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності; стандарти GAAP.*

Постановка проблеми. Сучасні політичні та економічні реалії характеризуються розвитком міжнародної економіки та зовнішньоторговельних зв'язків підприємств, що диктує необхідність трансформації вітчизняної системи бухгалтерського обліку до існуючих вимог. Глобалізація економічних процесів зумовила потребу у зіставленні фінансової інформації суб'єктів господарювання, що обумовило необхідність гармонізації та відповідності бухгалтерського обліку й фінансової звітності до міжнародних стандартів і норм.

© Б.Л. Кирилюк, 2015 очову роль у господарській діяльності підприємства. В умовах ринкової економіки кожне підприємство постійно перебуває в умовах конкурентної боротьби, ефективне використання запасів є однією з основних причин успіху

господарської діяльності, оскільки забезпеченість матеріальними ресурсами є дуже важливою. На даний момент основними інформативними запитами користувачів бухгалтерського обліку запасів є організація облікового відображення руху запасів в умовах їх швидкої ліквідності з можливістю оперативного контролю залишків. Необхідно своєчасно визначати необхідність забезпечення запасами з метою уникнення та попередження негативних наслідків, що надалі сприятиме розвитку виробництва та підвищенню ділової активності підприємства.

Мета дослідження полягає у розгляді напрямів гармонізації бухгалтерського обліку запасів та особливостей відображення у фінансовій звітності України відповідно до міжнародних стандартів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню адаптації національних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності України до міжнародних приділяли увагу дослідники: М.Г. Білопольський [1], М.Гарасим [2], П.Гарасим [2], О.М. Губарик [11], В.І. Єфіменко [3], Р.В. Кузіна [5], Н.Лобода [2], С.М. Малик [9], Л.П. Нищенко [6], О.С. Орлова [8], О.М. Петрук [7], В.В. Резнікова [8], В.Ю. Світлична [9], Н.В. Семенишина [10], К.В. Худоба [1], О.Г. Чепець [11], Л.В. Чижевська [12]. Однак окремі теоретичні, методологічні та практичні аспекти гармонізації національного бухгалтерського обліку та звітності України з міжнародними стандартами потребують висвітлення, зокрема, питання автоматизації відповідних процесів на шляху до спрощення організації та ведення бухгалтерського обліку.

Викладення основного матеріалу. В останні роки в Україні відбуваються процеси приєднання країни до міжнародної спільноти, що визначає необхідність реформування системи бухгалтерського обліку як основної ланки інтеграції інформаційних систем управління. Такі зміни сприятимуть уникненню бар'єрів та асиметричності інформації, активізують надходження інвестицій, надають можливість формування конкурентоспроможного ринкового середовища.

У 2015 р. інвестиції надходили зі 133 країн світу. Із країн ЄС із початку року внесено 33154,9 млн. дол. інвестицій (77,4 % загального обсягу акціонерного капіталу), з інших країн світу – 9696,4 млн. дол. (22,6 %). До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає більше 83 % загального обсягу прямих інвестицій, належать: Кіпр – 12274,1 млн. дол., Німеччина – 5489,0 млн. дол., Нідерланди – 5108,0 млн. дол., Російська Федерація – 2685,6 млн. дол., Австрія – 2354,3 млн. дол., Велика Британія – 1953,9 млн. дол., Британські Віргінські Острови – 1872,6 млн. дол., Франція – 1539,2 млн. дол., Швейцарія –

1371,2 млн. дол. та Італія – 966,6 млн. дол. [4]. Важливість виходу українських підприємств на світовий ринок як повноцінних учасників визначає необхідність гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності як одну із необхідних умов.

Як зазначає Л.В. Чижевська [12], основними елементами сучасного глобального ринку є реалізація політики провідних суб'єктів світової економіки та прийняття формальних норм, що безпосередньо впливає на бухгалтерський облік та бухгалтерську професію, що проявляється в тенденції до конвергенції національних стандартів бухгалтерського обліку з міжнародними внаслідок знищення територіальних меж при здійсненні інвестицій.

На сучасному етапі функціонування української економіки відбулися суттєві зміни, що призводять до змін у веденні бухгалтерського обліку, що пов'язано з необхідністю наближення обліку до міжнародних стандартів та норм. Гармонізація фінансової звітності означає застосування єдиних принципів складання фінансової звітності, яка використовується користувачами для прийняття рішень. Гармонізація фінансової звітності окремих держав здійснюється як на регіональному, так і на міжнародному рівнях, зокрема, останнє передбачає застосування єдиних, глобальних міжнародних стандартів фінансової звітності. Гармонізація обліку сприяє обміну економічною інформацією між учасниками, що забезпечить її користувачів можливістю використання єдиного підходу.

Однак, незважаючи на необхідність узгодження національних систем регулювання обліку з міжнародними стандартами, необхідно підкреслити, що спроби вилучення та переносу бухгалтерських принципів інших країн чи механічне використання облікових стандартів не можуть дати бажаних результатів. У зв'язку з цим, як зазначають О.Г. Чепець, О.М. Губарик [11], було б доречним використати досвід зарубіжних країн з врахуванням національних особливостей. Удосконалення методології та організації бухгалтерського обліку в Україні призведе до наближення до міжнародних стандартів. Тому гармонізацію бухгалтерського обліку та фінансової звітності доцільно визначати за такими складовими: теоретико-методологічна база, що враховує гармонізацію принципів і методологічних положень (стандартів), а також практичний інструментарій щодо гармонізації практики ведення бухгалтерського обліку. Це сприятиме кращому розумінню економічної природи основних напрямів зближення бухгалтерського обліку та фінансової звітності, дозволяє розробити

ефективні заходи гармонізації національної системи бухгалтерського обліку та звітності з міжнародними стандартами (табл. 1).

Таблиця 1

Перспективні напрями удосконалення системи бухгалтерського обліку з метою гармонізації з міжнародними стандартами

Дослідники	Напрями удосконалення чинної системи бухгалтерського обліку
1	2
В.І. Сфіменко [3], В.В. Резнікова, О.С. Орлова [8]	Гармонізація з МСБО та МСФЗ; гармонізація бухгалтерського обліку та звітності в Україні з директивами ЄС; гармонізація обліку всередині країни
Р.В. Кузіна [5]	Застосування МСФЗ залежить від економічного середовища, наявності національної інфраструктури їх існування; застосування МСФЗ пов'язане з людським фактором; проблема відсутності в Україні структур, що мають активно взаємодіяти з Комітетом з міжнародних стандартів для вирішення технічних аспектів застосування МСФЗ

Закінчення табл. 1

1	2
Л.П. Нищенко [6]	Розробка системи заходів щодо поліпшення правових засад регулювання бухгалтерського обліку і фінансової звітності; визначення нових методичних підходів до бухгалтерського обліку і фінансової звітності; удосконалення організаційних аспектів регулювання бухгалтерського обліку та звітності
О.М. Петрук [7]	Уніфікація обліку, що передбачає створення єдиної глобальної системи бухгалтерського обліку. За відсутності міжнародного (наднаціонального) обліку як системи значення гармонізації полягає у відборі найбільш ефективних методів ведення бухгалтерського обліку для їх рекомендаційного поширення в інших країнах світу. Гармонізація бухгалтерського обліку всередині самої країни
В.Ю. Свіглична, С.М. Малик [9]	Створення законодавчих та організаційних передумов до запровадження міжнародних стандартів для складання підприємствами фінансової звітності; формування інформаційно-аналітичної бази з питань застосування МСФЗ; здійснення підготовки до підвищення кваліфікації фахівців, які володіють методологією трансформації української фінансової звітності в міжнародну; запровадження відповідних різних вимог для розкриття

	інформації у фінансовій звітності різних груп підприємств з урахуванням специфіки, обсягів їх діяльності та операцій на ринках капіталів
Н.В. Семенишина [10]	Застосування єдиних принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності, оскільки надається можливість встановити єдині для всіх облікових моделей критерії формування та розкриття облікової інформації в процесі здійснення глобальної діяльності бізнесу
О.Г. Чепець, О.М. Губарик [11]	Необхідність розробки системи заходів щодо поліпшення правових засад регулювання бухгалтерського обліку і фінансової звітності; визначення нових методичних підходів до бухгалтерського обліку і фінансової звітності; удосконалення організаційних аспектів регулювання бухгалтерського обліку та звітності

Таким чином, дослідники визначають вплив розвитку світогосподарських відносин у межах глобалізації на національну систему бухгалтерського обліку та звітності, визначаючи її невідповідність міжнародним нормам і стандартам та ідентифікуючи пріоритетні напрями вдосконалень. Крім того, як зазначають автори М.Г. Білопольський та К.В. Худоба: «Проблеми гармонізації бухгалтерського обліку до міжнародних стандартів в Україні полягають в тому, що система обліку підпорядкована податковому законодавству і не забезпечує інформацією для прийняття ефективних управлінських рішень» [1]. Таким чином підкреслюючи необхідність не лише гармонізації з МСБО та МСФЗ, а також гармонізації обліку всередині країни.

Виходячи з зазначеного, вважаємо, що гармонізація обліку всередині країни щодо запасів та створення ефективної системи управління передбачає не лише реєстрацію фактів про рух запасів, але й потребує необхідності врахування підсистем логістики та планування, комбінаторики та математичного аналізу, алгоритми і правила використання яких повністю залежать від особливостей бізнес-процесів підприємства.

Дослідники в сучасних умовах акцентують увагу здебільшого на відповідності бухгалтерського обліку та фінансової звітності до МСФЗ, опосередковано розглядаючи стандарти GAAP (Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку США), на основі яких виникла сучасна система національних стандартів США, що поширені в ряді англійських країн і є основою англо-американської моделі обліку. Порівняно з МСФЗ, стандарти GAAP є більш чіткими та вимагають однозначного трактування, крім того, наявні відмінності

бухгалтерської термінології. Так в британській версії запаси відомі як «stocks», у той час в американській – «inventories».

Інші відмінності та порівняльну характеристику положень з обліку запасів відповідно до П(С)БО 9, МСБО 2 та ARB 43, US GAAP, наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Порівняльна характеристика відмінностей положень з обліку запасів [2]

Методи обліку вибуття запасів згідно з		
П(С)БО 9 «Запаси» (Україна)	МСБО 2 «Запаси»	ARB 43, US GAAP (США)
1. Ідентифікована собівартість відповідної одиниці запасів. 2. Середньозважена собівартість. 3. Собівартість перших за часом надходжень запасів (ФІФО). 4. Нормативні витрати. 5. Ціна продажу	1. Метод конкретної ідентифікації. 2. Середньозважена собівартість. 3. Метод за формулою «перше надходження – перший видаток» (ФІФО). 4. Метод стандартних (нормативних) витрат. 5. Метод роздрібних цін	1. За собівартістю кожної одиниці. 2. За середньою собівартістю. 3. За собівартістю перших за часом придбання МВЗ (засіб ФІФО). 4. За стандартною собівартістю. 5. За цінами продажу. 6. За собівартістю останніх за часом придбань МВЗ (метод ЛІФО)

У липні 2015 р. відбувся Українсько-американський бізнес-форум, що об'єднав понад 150 керівників провідних американських компаній, лідерів українського бізнесу та представників економічних блоків урядів обох країн. Серед домовленостей визначено необхідність створення робочої групи з питань залучення іноземних інвестицій, яка вивчає і готує пропозиції щодо втілення кращої світової практики щодо підтримки інвестиційної діяльності з боку держави. В жовтні

2015 р. Президент України заявив ЗМІ про співпрацю з США, що потребує покращання інвестиційного клімату в Україні. Тому вважаємо, що з огляду на перспективи співпраці, підприємства, які зацікавлені в залученні інвестицій з США, мають надавати таким користувачам фінансову інформацію «їх мовою».

У сучасних умовах необхідності швидкого формування фінансової інформації актуальним є автоматизація бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності. Так О.М.Петрук [7] зазначає, що використання інформаційно-комп'ютерних технологій для обліку та контролю зменшує комерційні та фінансові ризики через покращання інформаційного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання.

Основними вимогами до ефективного функціонування інформаційної системи бухгалтерського обліку традиційно визначено унікальність, гнучкість, зрозумілість, оперативність, швидкість, простоту обробки та доцільність, що відповідають функціональним обов'язкам різних видів користувачів, а тому інформаційна система, побудована з дотриманням даних вимог, буде максимально задовольняти інформаційні потреби користувачів.

Мета автоматизації GAAP полягає у забезпеченні автоматичного формування звітності за GAAP на основі даних бухгалтерського обліку. Завданнями автоматизації, відповідно до GAAP, визначено можливості встановлення відповідності плану рахунків бухгалтерського обліку та плану рахунків GAAP, забезпечення автоматичної трансляції даних бухгалтерського обліку в GAAP та формування звітності.

Таким чином, процеси автоматизації передбачають необхідність обліку за стандартами GAAP, а отже спеціальний план рахунків, автоматичну трансформацію плану рахунків бухгалтерського обліку та плану рахунків GAAP, можливості перевірки та коригування даних обліку GAAP, автоматичне формування звітності GAAP.

Концепцію автоматизації GAAP зображено на рисунку 1.

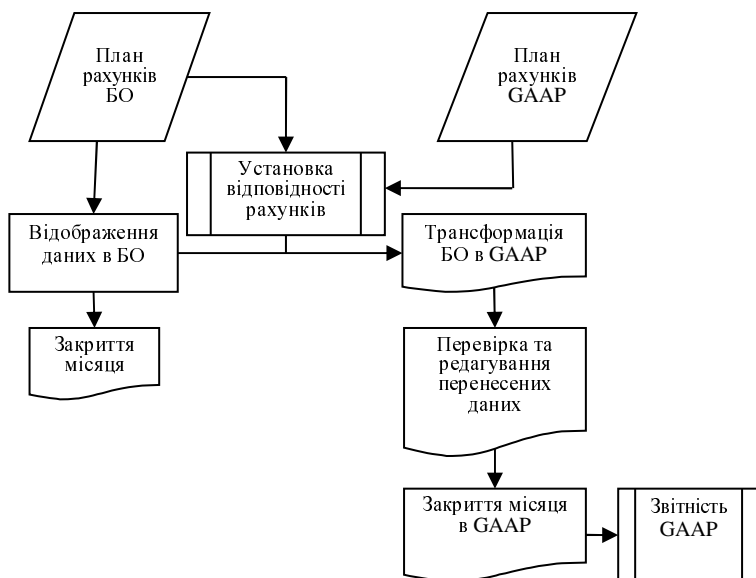

Рис. 1. Концепція автоматизації GAAP

Основними перевагами автоматизації бухгалтерського обліку та формування звітності, відповідно до стандартів GAAP, є:

- автоматична трансформація даних бухгалтерського обліку відповідно до вимог GAAP;
- налаштування та формування спеціальних звітів з урахуванням вимог оформлення;
- універсальний механізм побудови звітів у режимі користувача;
- автоматизація інших процесів трансформації даних;
- універсальний механізм впровадження, що визначає мінімальну кількість типових об'єктів системи: можливість впровадження в будь-яку типову конфігурацію ІС та не впливає на процес оновлення типових об'єктів системи.

Таким чином, розроблено механізм автоматичного формування звітності GAAP на основі даних бухгалтерського обліку, що у вигляді встановлення додаткового модуля в конфігурацію ІС надає можливість гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності відповідно до стандартів GAAP, що є прикладом стратегії автоматизації: впровадження існуючого програмного продукту з

доопрацюванням бізнес-процесів, які не передбачені в програмі, однак є необхідними для якісного задоволення інформаційних потреб.

План рахунків GAAP наведено на рисунку 2.

Код	Наименование	Вид	Запр	Родитель
T 00	служебный	Активный/Пассивный		
T 01170	Capitalized software AV	Активный		
T 01175	Capitalized software AD	Активный		
T 02110	land, similar rights AV	Активный		
T 02120	buildings AV	Активный		
T 02125	buildings AD	Активный		
T 02130	leasehold improvements AV	Активный		
T 02135	leasehold improvements AD	Активный		
T 02310	machinery & equipment AV	Активный		
T 02315	machinery & equipment AD	Активный		
T 02410	vehicles AV	Активный		
T 02415	vehicles AD	Активный		
T 02420	low value-assets up to EUR 410 AV	Активный		
T 02425	low value-assets up to EUR 410 AD	Активный		

Рис. 2. План рахунків GAAP

Таким чином забезпечується формування фінансової звітності відповідно до стандартів GAAP, що надає інформацію користувачам у необхідному вигляді.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Гармонізація є необхідною складовою процесу реформування бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні, запровадженого з метою вдосконалення національної системи бухгалтерського обліку й фінансової звітності та її наближення до міжнародних норм і стандартів. У сучасних умовах дослідники зазначають, що впровадження таких норм не має бути копіюванням, оскільки існує низка економічних і культурних особливостей, що актуалізує необхідність використання закордонного досвіду, але його адаптацію до національної системи бухгалтерського обліку.

Дослідники визначають вплив розвитку світогосподарських відносин у межах глобалізації на національну систему бухгалтерського обліку та звітності, визначаючи її невідповідність міжнародним нормам і стандартам та ідентифікуючи пріоритетні напрями вдосконалень, а також визначають однією із ключових проблем

гармонізації бухгалтерського обліку до міжнародних стандартів в Україні в тому, що система обліку підпорядкована податковому законодавству і не забезпечує інформацією для прийняття ефективних управлінських рішень. Таким чином підкреслюючи необхідність не лише гармонізації з МСБО та МСФЗ, а також гармонізації обліку всередині країни.

Запаси відіграють ключову роль у господарській діяльності підприємства. Ефективне використання запасів є однією з основних причин успіху господарської діяльності. На даний момент основними інформативними запитами користувачів бухгалтерського обліку запасів є організація облікового відображення руху запасів в умовах їх швидкої ліквідності з можливістю оперативного контролю залишків. Необхідно своєчасно визначати необхідність забезпечення запасами з метою уникнення та попередження негативних наслідків, що надалі сприятиме розвитку виробництва та підвищенню ділової активності підприємства. Виходячи з зазначеного, вважаємо, що гармонізація обліку всередині країни щодо запасів та створення ефективної системи управління передбачає не лише реєстрацію фактів про рух запасів, але й потребує необхідності врахування підсистем логістики та планування, комбінаторики та математичного аналізу, алгоритми і правила використання яких повністю залежать від особливостей бізнес-процесів підприємства.

Науковці в сучасних умовах акцентують увагу здебільшого на відповідності бухгалтерського обліку та фінансової звітності до МСФЗ, опосередковано розглядаючи стандарти GAAP, на основі яких виникла сучасна система національних стандартів США, що поширені в ряді англомовних країн і є основою англо-американської моделі обліку. Порівняно з МСФЗ, стандарти GAAP є більш чіткими та вимагають однозначного трактування, крім того, наявні відмінності бухгалтерської термінології (в британській версії запаси відомі як «stocks», у той час в американській – «inventories»). Враховуючи політичні та економічні події, що відбулися у липні–жовтні 2015 р., передбачається формування привабливого інвестиційного клімату в Україні та співпраця з США, що сприятиме залученню інвестицій. Тому вважаємо, що, з огляду на перспективні події, підприємства, що зацікавлені в залученні інвестицій з США, мають надавати таким користувачам фінансову інформацію, відповідну до стандартів GAAP.

Визначено необхідність автоматизації відповідних процесів, що слугуватиме оперативному складанню якісної фінансової інформації відповідно до міжнародних норм. Серед вибору стратегій

автоматизації обліку запасів найоптимальнішою стратегією є впровадження певного існуючого програмного продукту з подальшим доопрацюванням тих бізнес-процесів, що не передбачені в функціональних можливостях даного технічного рішення. Однак при виборі даної стратегії варто врахувати фактори технічної можливості доопрацювання програмного продукту, рівня відповідності функціональних можливостей існуючим бізнес-процесам та впливу доопрацювань на подальшу експлуатацію програмного продукту.

Розроблено механізм автоматичного формування звітності GAAP на основі даних бухгалтерського обліку, що у вигляді встановлення додаткового модуля в конфігурацію ІС надає можливість гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності відповідно до стандартів GAAP, що є прикладом стратегії автоматизації: впровадження існуючого програмного продукту з доопрацюванням бізнес-процесів, які не передбачені в програмі, однак є необхідними для якісного задоволення інформаційних потреб. Процеси автоматизації GAAP передбачають необхідність обліку за стандартами GAAP, спеціальний план рахунків, автоматичну трансформацію плану рахунків бухгалтерського обліку та плану рахунків GAAP, можливості перевірки та коригування даних обліку GAAP, автоматичне формування звітності GAAP.

Список використаної літератури:

1. Білопольський М.Г. Проблеми уніфікації бухгалтерського обліку та шляхи їх вирішення / М.Г. Білопольський, К.В. Худоба [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ztu.edu.ua/ua/science/conference/files/world_bok_2013/Bilopolskui_Khudoba+.docx.
2. Гарасим П. Облікова концептуалізація виробничих запасів: зарубіжний досвід та вітчизняні перспективи / П.Гарасим, Н.Лобода, М.Гарасим [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://sophus.at.ua/publ/2015_03_27/sekcija_1_2015_03_27/oblikova_konceptualizacija_virobnichikh_zapasiv_zarubizhnij_dosvid_ta_vitc_hiznjani_perspektivi/82-1-0-1218.
3. Єфіменко В.І. Напрямки гармонізації бухгалтерського обліку та звітності в Україні / В.І. Єфіменко // Фінанси, облік і аудит. – 2011. – Вип. 18. – С. 278–284 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Foa_2011_18_35.pdf.

4. Інвестиційний клімат в Україні / Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/economic-cooperation/invest-climat>.
5. Кузіна Р.В. Гармонізація фінансової звітності: міжнародний досвід та українська практика / Р.В. Кузіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/12695/1/23_119-131_Vis721menegment.pdf.
6. Нищенко Л.П. Гармонізація бухгалтерського обліку та фінансової звітності України з міжнародними стандартами : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Нищенко Людмила Петрівна. – К., 2008. – 283 с.
7. Петрук О.П. Розвиток національної системи бухгалтерського обліку в Україні: стратегія, гармонізація, регламентація : дис. ... д-ра екон. наук : 08.06.04 / Петрук Олександр Михайлович. – Житомир, 2006. – 358 с.
8. Резнікова В.В. Перспективи гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні / В.В. Резнікова, О.С. Орлова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://applaw.knu.ua/index.php/holovna/item/435-perspektyvy-harmonizatsiyi-bukhhalterskoho-obliku-ta-finansovoyi-zvitnosti-v-ukrayini-rieznikova-v-v-orlova-o-s>.
9. Світлична В.Ю. Гармонізація національної фінансової звітності з міжнародними стандартами: актуальність, порядок та перспективи / В.Ю. Світлична, С.М. Малик [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://khg.kname.edu.ua/index.php/khg/article/view/58/58>.
10. Семенюшена Н.В. Вплив глобалізаційних процесів на розвиток інституту бухгалтерського обліку в Україні / Н.В. Семенюшена // Економічні науки / Серія : Облік і фінанси. – 2013. – Вип. 10 (4). – С. 241–248 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2013_10\(4\)__39.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2013_10(4)__39.pdf).
11. Чепець О.Г. Гармонізація бухгалтерського обліку та фінансової звітності України з міжнародними стандартами / О.Г. Чепець, О.М. Губарик [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ecnof_2012_9\(3\)__62.pdf](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ecnof_2012_9(3)__62.pdf).

12. Чижевська Л.В. Глобалізація і бухгалтерська професія / Л.В. Чижевська [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/15.PNR_2007/Economics/21987.doc.htm

КИРИЛЮК Богдан Леонідович – здобувач кафедри обліку і аудиту Житомирського державного технологічного університету.

Наукові інтереси:

– бухгалтерський облік запасів в умовах автоматизації бухгалтерського обліку;

– використання математичних моделей та методів у бухгалтерському обліку.

E-mail: kyryluk@edsson.com.

Стаття надійшла до редакції 09.11.2015.